

Govern Obert | Participació

Procés participatiu de la nova llei de participació
ciudadana de Catalunya

La participació impulsada des de grans municipis i la
Generalitat de Catalunya

Índex

1. Presentació	3
2. Metodologia	4
3. Síntesis de resultats	5
3.1 Valors de la Llei.....	5
3.2 Aportacions	6
3.2.1. Compromís institucional	6
3.2.2. Metodologia i modalitats participatives	7
3.2.3. Drets de ciutadania i inclusió.....	8
3.2.4. Recursos.....	10
4. Participants	11

---

1. Presentació

La Generalitat de Catalunya està impulsant una llei de participació ciutadana per consolidar el model de participació com un dels pilars del govern obert i assentar unes bases sòlides que facilitin la innovació en aquest camp.

Per aquest motiu ha impulsat un procés participatiu per comptar amb tota la ciutadania a l'hora d'identificar els elements clau que la nova llei ha de preveure, amb l'objectiu final de consolidar un model de participació ciutadana de qualitat.

Els objectius d'aquest procés de participació són diversos:

- **Identificar continguts clau** de l'avantprojecte de llei (principis, garanties, drets digitals, iniciativa ciutadana, etc.) com a elements necessaris per a un model de participació ciutadana de qualitat.
- **Identificar elements innovadors** per a la regulació que permetin arribar a més ciutadania i en millors condicions.

En aquest marc, el passat dia 10 de novembre va tenir lloc en format presencial al Departament de Recerca i Universitats una sessió participativa per debatre entorn **la participació impulsada des de grans municipis i la Generalitat de Catalunya**.

Aquest informe recull els resultats d'aquesta sessió.

2. Metodologia

La sessió es va estructurar de la següent manera:

- Benvinguda i contextualització a càrrec de Jaume López Hernández, director de la Direcció General de Bon Govern, Innovació i Qualitat Democràtiques i Laura Suñé, subdirectora de la Subdirecció General de Participació Ciutadana,
- Presentació de les persones participants i de la metodologia de la sessió a càrrec d'INDIC
- Primera reflexió: Els valors que han d'inspirar la llei
- Segona reflexió: Aportacions a la futura llei
- Conclusions i valoració de la sessió

Una vegada presentada i contextualitzada la sessió es van organitzar dos moments de reflexió. Un primer moment per identificar els valors que han d'inspirar la futura llei i que, per tant, cal tenir presents a l'hora de formular propostes. Un segon moment per debatre i recollir aportacions a tenir en compte des de la perspectiva dels fonaments teòrics i la metodologia. Tot i que les persones participants podien fer aportacions a qualsevol aspecte de la futura llei, es va posar el focus en alguns elements centrals:

- El compromís institucional
- Metodologia i modalitats participatives
- Els drets de ciutadania i la inclusió
- Els recursos necessaris per promoure una participació de qualitat

A continuació es recullen els resultats d'aquest treball.

3. Síntesis de resultats

3.1 Valors de la Llei

Les persones participants van poder triar un màxim de 5 valors d'entre un conjunt de targetes que contenia més d'una trentena de valors.

Els resultats d'aquesta tria va ser el següent:

Valors	Ponderació	Valors	Ponderació
Equitat	13	Compromís	5
Qualitat	13	Iniciativa	4
Flexibilitat	9	Transparència	4
Innovació	9	Simplicitat	4
Treball en xarxa	8		

3.2 Aportacions

3.2.1. Compromís institucional

S8.1 Establir uns requisits mínims per la qualitat de la participació

La llei hauria de definir quins són els requisits mínims per la qualitat de la participació als quals les administracions impulsores s'han de comprometre quan volen impulsar espais o processos de participació.

S8.2 Compromís d'aportar uns recursos mínims

El compromís institucional es materialitza en els recursos que es destinen. Per això caldria destinar una partida pressupostària específica que defineixi quin és l'equip tècnic mínim, que tingui la formació i reconeixement necessari, uns recursos econòmics i una previsió del paper que han de tenir els equipaments cívics de proximitat. La llei ha de ser un element de força perquè s'aportin més recursos.

S8.3 Establir la obligatorietat d'un Pla de comunicació

La llei hauria de fixar la obligatorietat de que qualsevol procés de participació hagi d'anar acompanyat d'un Pla de comunicació per garantir el compromís de la institució de fer arribar la informació i els canals de participació a tota la ciutadania i no només als interlocutors habituals.

S8.4 Valorar la idoneïtat d'obligar per llei a obrir les polítiques públiques a la participació

Conceptualment totes les polítiques públiques s'haurien d'obrir al debat i participació de la ciutadania. Ara bé, l'experiència assolida en alguns àmbits com l'urbanisme on ja era obligatori no és que hagi servit per millorar la qualitat de la participació. Malgrat això, es valora que determinades polítiques que són d'interès general s'haurien d'obrir a la participació. Una manera podria ser vincular els processos als documents programàtics o estratègics que aproven les diferents administracions. Per exemple quan un ajuntament aprova el Pla d'actuació del mandat seria un bon moment d'analitzar quines de les actuacions o projectes recollits i previstos al PAM seria necessari obrir a la participació i posteriorment fer una revisió a mig mandat.

S8.5 Preveure un mecanisme d'avaluació extern que doni garanties de qualitat

La llei podria preveure la creació d'algun òrgan o organisme independent que pogués donar garanties de qualitat corroborant bones pràctiques o establint un segell de qualitat.

S8.6. Compromís institucional per una formació continuada en l'àmbit de la participació

Cal un compromís institucional també per facilitar una formació continuada en l'àmbit de la participació adreçada tant a electes, personal tècnic com ciutadania.

S8.7. Garantir el retorn i l'avaluació entesa com un procés de millora

La llei hauria de contribuir a garantir que es fa el retorn dels processos de participació, però no només com un exercici de transparència sinó com un procés d'avaluació continua que permeti millorar processos futurs.

S8.8. Que la llei prevegi la seva pròpia avaluació

La llei hauria d'incorporar algun mecanisme que permeti avaluar el seu propi desplegament i veure si efectivament serveix per millorar la qualitat de la participació.

S8.9. Coordinació dels diferents espais i mecanismes participatius

La llei hauria de servir per poder posar un cert ordre i/o coordinar la multiplicitat d'espais i òrgans participatius existents a l'actualitat i sobretot per evitar les duplicitats. Cal aprofitar els espais existents i no crear-ne de nous.

3.2.2. Metodologia i modalitats participatives

S8.10. Preveure que els òrgans sectorials disposin d'un pla de treball

Actualment existeixen un gran nombre d'òrgans i consells sectorials que no sempre treballen amb paràmetres de qualitat participativa. La llei podria fixar la obligatorietat que aquests òrgans sectorials defineixin i aprovin plans de treball consensuats, transparents i que estableixin la periodicitat de les seves trobades.

S8.11 Rebaixar el mínim de signatures ciutadanes per impulsar una iniciativa ciutadana

S'hauria d'aprofitar la llei de participació per tal de rebaixar el nombre de signatures necessàries per impulsar una iniciativa ciutadana.

S8.12. Reconèixer altres mecanismes o modalitats participatives amb especial atenció a les promociades per la ciutadania

La llei hauria de reconèixer la possibilitat d'innovar i impulsar noves modalitats i mecanismes participatius, en especial d'aquelles iniciatives promogudes per la ciutadania.

S8.13. Possibilitat de remunerar la participació

La llei hauria de regular i permetre la possibilitat de remunerar determinades modalitats o mecanismes participatius. A l'igual que les persones escollides per formar d'una taula electoral reben una compensació, caldria preveure la possibilitat de remunerar o compensar determinades modalitats.

S8.14. Clarificar i diferenciar les diferents formes de participació

La llei hauria de servir per diferenciar i clarificar què significa participar en un espai estable de participació i diferenciar-ho del que és formar part d'òrgans col·legiats que tenen una altra lògica. Així mateix caldria clarificar i caracteritzar les diferents tipologies d'espais; espais assessors, espais de participació, espais de cogestió, etc.

S8.15 Establir mínims de qualitat per qualsevol mecanisme participatiu i obligatorietat d'incorporar la perspectiva de gènere i la perspectiva interseccional

La llei ha de definir uns criteris mínims de qualitat que han de tenir les diferents modalitats. Un exemple és la de definir uns terminis màxims pel retorn, o per exemple la obligatorietat de que tots els espais de participació incorporin la perspectiva de gènere i la perspectiva interseccional.

S8.16. Fixar la obligatorietat d'establir un únic espai de comunicació de referència

Establir l'obligatorietat que els ens locals i les administracions impulsores estableixin un únic canal de referència pel procés (de l'estil del Decidim) de manera que es doni transparència al procés i sigui un espai únic on publicar informació, convocatòria, actes, documents, etc

S8.17. Resoldre i definir la relació amb les consultes prèvies

La llei hauria de servir per resoldre la duplictat de consultes a la ciutadania que actualment hi ha amb les consultes públiques prèvies i els processos de participació. Les consultes s'han convertit en un tràmit més de l'expedient i es podria aprofitar per unificar-ho en un sol procés per evitar la duplictat.

S8.18. Empoderar la ciutadana perquè pugui prendre el control dels processos

La veritable participació és aquella en la que la ciutadania pren el control dels processos, estableix els àmbits de debat, etc. Per això cal que la futura llei contribueixi a empoderar la ciutadania ja sigui facilitant la seva formació com facilitant eines i capacitat de control.

3.2.3. Drets de ciutadania i inclusió

S8.19. Utilitzar un llenguatge i un glossari entenedor

La llei hauria de servir per disposar d'un glossari de conceptes que faciliti la comprensió així com utilitzar un llenguatge que sigui senzill i entenedor per la ciutadania.

S8.20. Incorporar un capítol de drets

Incorporar un apartat que reculli els principis i els drets de participació de la ciutadania.

S8.21. Donar cobertura a la participació d'altres col·lectius

La llei hauria de permetre donar cobertura a la participació de persones i col·lectius que normalment no poden participar en processos de participació com ara infants i adolescents, persones no empadronades, persones amb situació administrativa irregular, etc.

S8.22 Posar en valor la diversitat en la participació

La llei hauria de servir per posar en valor la diversitat en la participació. Sovint es valora només les dades quantitatives i representatives (quanta gent participa i a qui representen) sense tenir en compte si aquestes visions són una mostra de la diversitat de visions.

S8.23. Facilitar la participació en horari laboral

La llei hauria de donar cobertura i possibilitar que persones que formen part d'espais estables de participació poguessin fer-ho alliberant hores laborals i permetent la conciliació laboral.

S8.24. Preveure els impactes de processos transfronterers

La llei hauria de preveure que en determinats àmbits com per exemple la cooperació, o en determinats territoris (per exemple la Cerdanya) els processos de participació que s'impulsen poden tenir impactes més enllà de les nostres fronteres i per tant seria convenient preveure de quina manera poden participar les persones d'altres països que es poden sentir afectades o poden tenir interès en aportar la seva visió.

S8.25. Posar en valor la participació i canalitzar les aportacions de lobbies i grups d'interès

Sovint els grups d'interès i lobbies utilitzen canals paral·lels als processos de participació per fer arribar la seva visió a les persones encarregades de prendre les decisions. Seria convenient que la llei reforqués la formació i capacitació dels responsables polítics perquè entenguin el que significa la participació i evitar utilitzar canals paral·lels per recollir la opinió dels grups d'interès.

S8. 26 Estimular l'obertura i renovació dels Consells sectorials

Estaria bé aprofitar la llei per fomentar la renovació dels membres dels Consells sectorials així com promoure que aquests espais puguin celebrar sessions obertes on sumar noves visions als seus debats.

S8.27 Popularitzar la participació ciutadana

La llei hauria de ser una oportunitat per popularitzar la participació ciutadana. Sovint sempre participen els mateixos i caldria arribar al conjunt de la població per intentar implicar els col·lectius més invisibilitzats.

S8.28. Destinar recursos a la cerca activa de participants i treballar en espais informals

Cal destinar recursos a la cerca activa de participants. Calen persones i temps per anar a buscar a la gent allà on es troba i potenciar la participació en espais informals. En aquest sentit cal innovar en metodologies per apropar-nos a la ciutadania.

3.2.4. Recursos

S8.29. Establir uns criteris de contractació

La llei podria definir uns criteris de contractació dels equips dinamitzadors de processos on fixar quines han de ser les retribucions mínimes i les qualificacions professionals, atès que sovint no es posa en valor la tasca que fan aquest equips i després costa molt justificar la seva contractació.

---

4. Participants

Entitats i organitzacions

- Ajuntament de Barcelona
  - Direcció de Serveis de Democràcia Activa.
  - Departament de Participació de la Gerència d'Àrea d'Ecologia Urbana
- Ajuntament de Caldes de Montbui
- Ajuntament de Terrassa
- Diputació de Barcelona:
  - Servei d'Agenda 2030 i Participació
- Generalitat de Catalunya
  - Agència Catalana de l'Aigua (ACA)
  - Departament d'Acció Climàtica, Alimentació i Agenda Rural
  - Departament d'Acció Exterior i Bon Govern
  - Departament de Territori
  - Departament de Salut. Secretaria d'Atenció Sanitària i Participació.
- Raons Públiques SCCL

Equip tècnic

- Subdirecció General de Participació Ciutadana
- INDIC